



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 182/2012-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť S., so sídlom Spojené Kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, registrovaného v registri spoločností pre Anglicko a Wales, zastúpeného Mgr. D. M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ndob/9/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2011, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť S., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2011 doručená sťažnosť S., so sídlom Spojené Kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, registrovaného v registri spoločností pre Anglicko a Wales (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Mgr. D. M., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)

postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ndob/9/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na Okresnom súde Bratislava III žalobu, ktorou sa domáha náhrady škody a vydania bezdôvodného obohatenia proti žalovaným v 1. rade: MVDr. J. O., v 2. rade: A. K., v 3. rade: J. T., vo 4. rade: I. T., v 5. rade: M. B., v 6. rade: S., a. s. (ďalej len „žalovaní“). Predmetné konanie bolo vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 22 Cb/163/2010.

Žalovaný v 1. rade podal 5. októbra 2010 námietku miestnej nepríslušnosti, ktorou namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava III s poukazom na § 85 ods. 1 a § 85 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) s tým, že podľa neho je miestne príslušným Okresný súd Žilina. Sťažovateľ v podaní z 11. januára 2011 namietal postúpenie veci Okresnému súdu Žilina. Rovnako tak Okresný súd Žilina uviedol, že vo veci nie je miestne príslušným v predmetnej veci. Krajský súd v Žiline rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 13 NCb 1/2011 tak, že miestne príslušným je Okresný súd Bratislava III s tým, že veci bola pridelená nová spisová značka 22 Cb/39/2011.

Dňa 17. marca 2011 bol na Krajský súd v Žiline doručený návrh žalovaných v 1. až 5. rade na prikázanie veci inému súdu toho istého stupňa z dôvodu vhodnosti, ktorý odôvodnili takto:

- „Prevažná časť žalovaných má svoj trvalý pobyt v obvode Okresného súdu ZA,*
- Uplatnený nárok sa v prevažnej miere týka zmluvných vzťahov, ktoré boli uzatvárané a dojednávané v rámci organizačnej zložky žalovaného v 6. rade nachádzajúcej sa v Žiline,*
- Účasť na predpokladanom pojednávaní, ktoré sa uskutoční v tejto právnej veci, bude pre žalovaných v 1. až 5. rade spojená s nie malou finančnou záťažou a časovou stratou,*
- Z hľadiska vykonávania dokazovania by bolo vhodnejšie, aby bolo konanie v predmetnej právnej veci vedené na Okresnom súde ZA, nakoľko väčšina svedkov, ktorých predvolanie a vypočutie je dôvodné očakávať, má trvalý pobyt v obvode Okresného súdu ZA*

*a zároveň mnohé relevantné listiny súvisiace s predmetnou právnou vecou sa na nachádzajú na Okresnom súde ZA.“*

Okresnému súdu Bratislava III bolo následne 29. apríla 2011 doručené podanie žalovaného v 6. rade, ktorým vyslovil súhlas s postúpením veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Žilina na základe tých istých dôvodov.

Sťažovateľ doručil 19. mája 2011 najvyššiemu súdu vyjadrenie k návrhu žalovaných v 1. až 5. rade na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti s tým, že s týmto prikázaním nesúhlasil, pretože podľa neho neboli splnené zákonné podmienky na tento postup.

O návrhu žalovaných v 1. až 5. rade rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Ndob/9/2011 z 24. mája 2011 tak, že *„Vec sp. zn. 20 Cb 30/2011 vedenú na Okresnom súde Bratislava III prikazuje Okresnému súdu Žilina. ... Výrok Uznesenia o prikázaní veci je zjavne nesprávny, lebo predmetná vec nie je a ani nikdy nebola vedená na Okresnom súde BA III pod sp. zn. 20 Cb 30/2011.“*

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že predmetným uznesením najvyššieho súdu z 24. mája 2011 bolo porušené jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny z dôvodu, že *„... neboli splnené podmienky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu ZA,*

*... Najvyšší súd SR nezohľadnil stanovisko sťažovateľa k prikázaniu veci z dôvodu vhodnosti. ...*

*Pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti je súd povinný mať vždy na zreteli, že k prikázaniu veci z dôvodu vhodnosti má dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, nakoľko prikázaním veci inému než miestne príslušnému súdu dochádza k zásahu do ústavného práva na zákonného sudcu ako jednej zo základných garancií práva na súdnu ochranu. Z tohto dôvodu sa v súdnej praxi ustálil reštriktívny výklad ust. § 12 ods. 2 OSP.“*

Citovaný právny názor sťažovateľ podporil podrobnou argumentáciou, odkazom na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky a na právnu vedu. V tejto súvislosti vo svojej sťažnosti uviedol:

*„Súd rozhodujúci o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti je, okrem existencie podmienok pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, povinný skúmať a pri rozhodovaní zohľadniť aj stanovisko ostatných účastníkov konania ako aj prípadný negatívny dopad na ostatných účastníkov konania, a to takým spôsobom, aby bola zabezpečená rovnosť strán sporu. Uvedený právny názor potvrdzuje tiež ustálená judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj právna veda...*

*Najvyšší súd SR pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti vôbec neprihliadal na Vyjadrenie k Návrhu na prikázanie veci, v ktorom sťažovateľ jasne formuloval a náležite odôvodnil svoje nesúhlasné stanovisko s prikázaním veci Okresnému súdu ZA. Najvyšší súd SR vôbec nezohľadnil stanovisko a relevantné argumenty sťažovateľa, čím bola výrazným spôsobom narušená rovnosť strán sporu.*

*Nakoľko neboli naplnené podmienky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti a Najvyšší súd SR úplne odignoroval negatívne stanovisko sťažovateľa k prikázaniu veci z dôvodu vhodnosti, sťažovateľ tvrdí, že ústavná sťažnosť je dôvodná a že Najvyšší súd SR Uznesením o prikázaní veci porušil právo sťažovateľa na zákonného sudcu.“*

Sťažovateľ v sťažnosti tiež tvrdí, že predmetným uznesením najvyššieho súdu z 24. mája 2011 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pretože „... rozhodnutie súdu nebolo riadne odôvodnené,

*... Súd sa nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa.“*

Sťažovateľ svoju argumentáciu ďalej konkretizuje týmto spôsobom:

*„Pokiaľ ide o jednotlivé zákonom predpísané náležitosti, odôvodnenie Uznesenia o prikázaní veci podrobnejšie analyzuje len Návrh na prikázanie veci a opis skutočností, akými žalovaní v 1. až 5. rade navrhované prikázanie veci z dôvodu vhodnosti zdôvodnili.*

*Najvyšší súd SR v odôvodnení Uznesenia o prikázaní veci vôbec neuvádza, že sťažovateľ na navrhované prikázanie veci z dôvodu vhodnosti reagoval Vyjadrením*

*k Návrhu na prikázanie veci, v ktorom vyjadril a náležite odôvodnil svoje nesúhlasné stanovisko k prikázaniu veci Okresnému súdu ZA. Najvyšší súd SR úplne opomenul čo i len uviesť procesnú obranu sťažovateľa.*

*Odôvodnenie Uznesenia o prikázaní veci len čiastočne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval Najvyšší súd SR za preukázané a ktoré nie. Vo vysvetlení relevantných skutočností sa Najvyšší súd SR obmedzil len na stručné zhrnutie obsahu Návrhu na prikázanie veci a konštatovanie, že sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v Návrhu na prikázanie veci. Takúto formuláciu, s prihliadnutím na skutočnosť, že Najvyšší súd SR vôbec nepoukázal na procesnú obranu sťažovateľa a relevantné skutočnosti v nej uvedené, sťažovateľ nepovažuje za dostatočné ujasnenie základu sporu. ...*

*Z odôvodnenia Uznesenia o prikázaní veci vyplýva, že Najvyšší súd SR pri rozhodovaní vo veci vychádzal z úvahy, podľa ktorej s prihliadnutím na sídlo sťažovateľa, bydlisko žalovaných v 1. až 5. rade, umiestnenie organizačnej zložky žalovaného v 6. rade a skutočnosť, že Okresný súd BA III vo veci samej ešte nekonal, Okresný súd ZA prejedná vec hospodárnejšie. Podľa názoru sťažovateľa okolnosti, ktorými Najvyšší súd SR odôvodnil hospodárnejšie prejednanie veci pred Okresným súdom ZA, pri reštriktívnom výklade ust. § 12 ods. 2 OSP, neposkytujú dostatočný podklad pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, a to odhliadnuc od skutočnosti, že z Uznesenia o prikázaní veci nie je vôbec zrejmé, na základe čoho Najvyšší súd SR dospel k tomu, že žalovaný v 6. rade má organizačnú zložku umiestnenú v obvode Okresného súdu ZA. Zároveň Najvyšší súd SR neuviedol, či boli naplnené aj ďalšie podmienky vhodnosti, ktoré súdna prax pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyžaduje, najmä rýchlejšie prejednanie veci, alebo prejednanie veci po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Vymedzenie úvah, ktorými Najvyšší súd SR zhodnotil uvedené skutočnosti, sťažovateľ považuje za nedostatočné, pričom, vo všeobecnosti, práve vymedzenie úvah, akými sa súd pri hodnotení dôkazov spravoval v nadväznosti na zhrnutie dôkaznej situácie, poskytuje v najväčšej miere záruku toho, že rozhodnutie nie je arbitrárne, ale že vychádza zo starostlivého zváženia všetkých relevantných skutočností.*

*Sťažovateľ je toho názoru, že odôvodnenie Uznesenia o prikázaní veci neuvádza, z ktorého dôkazu Najvyšší súd SR vyvodil záver, že žalovaný v 6. rade má v obvode Okresného súdu ZA umiestnenú organizačnú zložku, a ani neposkytuje odpovede na všetky právne a ani skutkovo relevantné otázky súvisiace s prikázaním veci inému než miestne*

*príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, z čoho vyplýva, že Uznesenie o prikázaní veci nie je zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené, čo je v rozpore s princípom práva na spravodlivý proces. ...*

*Sťažovateľ vo Vyjadrení k Návrhu na prikázanie veci reagoval relevantnými argumentmi na jednotlivé okolnosti, ktorými žalovaní v 1. až 5. rade odôvodňovali prikázanie veci z dôvodu vhodnosti. Relevanciu argumentov sťažovateľa potvrdzuje aj skutočnosť, že vo vyššie citovanej judikatúre rovnaké argumenty mali, resp. mali mať za následok zamietnutie návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.*

*Skutočnosť, že prevažná časť žalovaných má trvalý pobyt v obvode Okresného súdu ZA sťažovateľ nepovažoval, s poukazom na právny názor uvedený vo vyššie citovanom uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 23. 02. 2001, sp. zn. 11 Nd 55/2001, za skutočnosť natoľko závažnú, aby odôvodňovala prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu ZA.*

*Žalovaní v 1. až 5. rade uviedli v Návrhu na prikázanie veci argument, ktorým poukázali na existenciu možnosti založiť miestnu príslušnosť Okresného súdu ZA ako osobitnú miestnu príslušnosť danú na výber. Sťažovateľ uvedený argument vyvrátil s tým, že podstatou inštitútu osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber je právo voľby miestnej príslušnosti medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom daným na výber, pričom právo patrí výlučne žalobcovi a nikdy nie procesnej strane, voči ktorej žaloba smeruje.*

*Taktiež skutočnosť, že účasť na pojednávaní bude pre žalovaných v 1. až 5. rade spojená s nie malou finančnou záťažou a časovou stratou, sťažovateľ nepovažoval za opodstatnený. Svoje tvrdenie podporil rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, sp. zn. Nad 167/2004...*

*Argument, podľa ktorého z hľadiska vykonávania dokazovania by bolo vhodnejšie prejednanie veci pred Okresným súdom ZA, sťažovateľ považoval rovnako za neopodstatnený, nakoľko sťažovateľ takmer všetky navrhované dôkazy v žalobe označil a predložil Okresnému súdu BA III spolu so žalobou, ako aj z dôvodu, že hypotetické polemizovanie o možných ďalších dôkazných prostriedkoch nie je dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.*

*Najvyšší súd SR sa v odôvodnení Uznesenia o prikázaní veci so žiadaným z uvedených argumentov, ktoré sťažovateľ uviedol vo Vyjadrení k Návrhu na prikázanie veci, nie len že*

*náležitým a presvedčivým spôsob nevysporiadal, ale sa nimi vôbec nezaoberal. Najvyšší súd SR úplným opomenutím procesnej obrany sťažovateľa vytvoril neprípustný právny stav, pri ktorom prihliadal len na skutočnosti tvrdené žalovanými v 1. až 5. rade.“*

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

*„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. mája 2011, sp. zn. 3 Ndob/9/2011 bolo porušené základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.*

*Napadnuté Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. mája 2011, sp. zn. 3 Ndob/9/2011 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.*

*Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

Sťažovateľ si tiež uplatnil právo na úhradu trov konania, pričom navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

*„Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania, a to do siedmich dní od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.“*

Návrh na primerané finančné zadostučinenie sťažovateľ odôvodnil takto:

*„Sťažovateľ tvrdí, že Uznesením o prikázaní veci bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu a jeho právo na spravodlivý súdny proces. Porušením týchto práv vznikla sťažovateľovi nemajetková ujma spočívajúca v udržiavaní sťažovateľa v stave právnej neistoty ohľadom súdneho konania vo veci samej.*

*Z tohto dôvodu sa sťažovateľ domnieva, že mu vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR. “*

Sťažovateľ v sťažnosti tiež navrhol, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým:

*„Ústavný súd Slovenskej republiky odkladá vykonateľnosť napadnutého Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. mája 2011, sp. zn. 3 Ndob/9/2011 až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci porušenia práva sťažovateľa na zákonného sudcu a práva sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. “*

Čo sa týka návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení, sťažovateľ tvrdil, že boli splnené zákonné podmienky na takéto rozhodnutie, pretože namietané uznesenie najvyššieho súdu je právoplatné a vykonateľné, nie je mu známy dôvod, pre ktorý by odloženie vykonateľnosti tohto uznesenia bolo v rozpore s verejným záujmom. Sťažovateľ ďalej uviedol:

*„... neodložením vykonateľnosti Uznesenia o prikázaní veci a prejednaním a rozhodnutím veci Okresným súdom ZA by bolo závažným spôsobom zasiahnuté do práva sťažovateľa na zákonného sudcu.*

*Sťažovateľ si je vedomý, že odložením vykonateľnosti Uznesenia o prikázaní veci až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky môžu vzniknúť prieťahy v konaní pred všeobecnými súdmi. Ujma v podobe prieťahov v konaní však v rovnakej miere postihuje sťažovateľa a žalovaných v 1. až 6. rade. Navyše je zrejmé, že prieťahy v konaní pred všeobecnými súdmi sú primárne zapríčinené právnymi krokmi žalovaných v 1. až 5. rade, ktorí vyvíjajú zjavné úsilie o dosiahnutie toho, aby vec prejednal a rozhodol Okresný súd ZA.*

*S výnimkou prieťahov v konaní sťažovateľovi nie je známa žiadna ujma, ktorá by mohla vzniknúť sťažovateľovi prijatím dočasného opatrenia o odložení vykonateľnosti Uznesenia o prikázaní veci. “*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil

žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ tvrdí, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ndob/9/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2011 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného

súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

O arbitrárnosti, resp. svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Opierajúc sa o uvedené bolo úlohou ústavného súdu už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a postup, ktorý mu predchádzal, nie sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň má za následok porušenie označených práv sťažovateľa.

Najvyšší súd napadnutým uznesením na návrh žalovaných v 1., 3., 4. a 5. rade v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 20 Cb 30/2011 prikázal vec Okresnému súdu Žilina.

Podľa § 12 ods. 1 OSP ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14), musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa.

Podľa § 12 ods. 2 OSP vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

Podľa § 12 ods. 3 OSP o prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať.

Z § 12 ods. 3 OSP vyplýva, že o návrhu sťažovateľa na prikázanie predmetnej veci Okresnému súdu Žilina bol príslušný rozhodnúť najvyšší súd.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd určený podľa § 12 ods. 3 OSP je povinný prikázať vec inému súdu len vtedy, ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení podľa § 14 OSP (§ 12 ods. 1), zatiaľ čo z iných dôvodov môže vec prikázať inému súdu toho istého stupňa vtedy, ak dospeje k záveru, že je to v konkrétnych okolnostiach vhodné (§ 12 ods. 2). Pri posudzovaní „vhodnosti“ prikázania veci inému súdu musí súd určený podľa § 12 ods. 3 OSP zohľadňovať popri dôvodoch uvedených v návrhu aj ďalšie okolnosti veci, ktorá sa má prikázať, napr. doterajší priebeh konania v predmetnej veci z hľadiska zásady hospodárnosti konania, trvalý pobyt, resp. sídlo účastníkov konania vrátane ich právnych zástupcov a pod.

V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol:

*„Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd najbližšie spoločne nadriadený súdu, na ktorom konanie doposiaľ prebiehalo a ktorému sa má vec prikázať, prihladnuc na sídlo žalobcu, bydlisko žalovaných v 1 až 5 rade, umiestnenie organizačnej zložky žalovaného v 6. rade, ktorej sa spor týka a skutočnosť, že Okresný súd Bratislava III ešte vo veci samej ani nekonal, dospel k záveru, že hospodárnejšie bude ak vec prejedná Okresný súd Žilina. Podľa § 12 ods. 3 O. s. p. mu preto vec prikázal.“*

V danom prípade podľa názoru ústavného súdu nemožno hodnotiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako arbitrárne, keďže právny názor, o ktorý ho „oprel“, korešponduje so znením § 12 ods. 2 OSP, a nemožno dospieť k záveru, že by zásadne poprel jeho účel alebo význam. Bolo totiž v právomoci najvyššieho súdu posúdiť, či dôvody uvedené v návrhu sťažovateľa vyvolávajú potrebu prikázať vec Okresnému súdu Žilina.

Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že uznesenie o prikázaní veci je procesným uznesením, na ktorého odôvodnenie nemôžu byť kladené také požiadavky, ako na rozhodnutie vo veci samej. V danom prípade je odôvodnenie napadnutého uznesenia nesporne stručné, avšak sú

z neho zrejme dôvody, ktoré viedli najvyšší súd k prikázaniu veci Okresnému súdu Žilina, ktoré ústavný súd nemá dôvod spochybňovať.

Za daných okolností stručné odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za pochybenie najvyššieho súdu, ktoré by umožňovalo dospieť k záveru, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ndob/9/2011 z 24. mája 2011 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neakceptovateľné a má zároveň za následok porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny. Vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy by navyše opačný záver vo veci sťažovateľa poprel doterajšiu judikatúru ústavného súdu vo vzťahu k podmienkam ústavného preskúmavania rozhodnutí všeobecných súdov a postavil ho do pozície (štvrtej) opravnej inštalácie, ktorá je priamo nadriadená celej sústave všeobecných súdov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že okolnosti uvádzané v sťažnosti sťažovateľa nenaznačujú, že by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu malo také nedostatky, ktoré by mohli viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených základných práv, a na základe toho sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2012